

Szerkesztési iroda:
Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illetve
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések
és a lap szétküldésére vonatkozó
felajánlások intézendők.

Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Feloldó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:
Egyes évre ——— 12 frt
Félévre ——— 6 :
Negyedévre ——— 3 :
Egy hóra ——— 1 :
— Egyen szám ára 4 kr. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.
Megjelenik minden nap
vacsor- és ünnepségek kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 289. szám.

Szerda, december 16.

Közlekedésügyi minisztérium.

Nagybecskerek, december 16.

Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter már kibocsátotta a meghívókat a Budapesten létesítendő kereskedelmi kikötő tárgyában tartandó szaktanácskozásra és most már csak előkészítik a minisztériumban ezeket a felette fontos tanácskozásokat, mielőtt megtennék az első lépést a nagyszerű vállalkozás kiviteléhez. Ennek a forgalmi eszköznek közgazdasági fontosságáról köteteket lehetne írni és még mindig nem méltatnók eléggé annak horderejét. Csak meg kell gondolni, hogy a Vaskapu megnyitásával az egész dunai forgalom a Kelettel szabadabbá tétetett, és hogy ennek a forgalomnak az egész magyar Dunán egyetlen kikötő sem áll rendelkezésére, mely csak a legkisebb mértékben is képes lenne eleget tenni a legszerényebb követelményeknek.

Baross Gábor nagy műve nagy-szabású kiegészítésre szorult és ezt tervezte és kezdeményezte báró Dániel, ennek kiviteléhez fogott ép most. Baross igen elkényeztette a nemzetet egy kereskedelemügyi minisztertől igényelt tevékenység és teljesítőképesség tekintetében. Nagy koncepciókat, igen sok szorgalmat és soha nem pihenő tevékenységet vár, mert ezeknek az áldást hozó tulajdonságoknak kolosszális értékét a volt kereskedelemügyi miniszteren eléggé megtanulta ismerni.

Tehát nem árulunk el titkot, ha báró Dániel kereskedelemügyi miniszternek gyakran még éjfél után is kivilágított ablakaira utalunk, kinek a rendelkezésére álló nappali idő sokkal szűkebben van kimérve, hogysem kénytelen ne lenne azt az esti és éjjeli órákkal megtoldani. A nagy koncepciókat, a kolosszális munka-

erőt, a soha el nem fáradó szorgalmas nagy elődétől örökölte és meg kell adni, hogy báró Dániel, a grand seigneur, aki valóban nem szorult rá, a legszorgalmasabb és a legmunkásabb hivatalnok a tárczájának.

Mellette áll egy jól iskolázott hivatalnoki testület, melynek élén Vörös László államtitkár és Ludvig Gyula miniszteri tanácsos a legjobb példával járnak elül. Az előbbinek jut a minisztérium összes teendőinek elintézése, tárgyalása és előkészítése és szinte szerencsésnek kell nevezni Dániel kezét, amely ilyen munkatársat tudott szerezni.

Midőn tele vagyunk dicsérrel a magyar közlekedésügyi e három kitűnő férfira iránt, tesszük ezt abból az okból, mert Bécsből egy kísérleti léggömböt bocsátottak fel, melynek nem volt más célja, mint egy külön közlekedési minisztérium megszervezését megkísérlni. A kereskedelemügyi minisztérium ketté osztásáról akartak tudni és a magyar főrendiház egyik tagját már meg is nevezték, mint leendő magyar forgalomügyi minisztert, a la Gutenberg vasuti miniszter Ausztriában.

E híresztelésekből egyetlen szó sem igaz. A tárcza kettéosztása sem szükségessé nem lett, sem kilátásba nem vétetett. A legjobb bizonyítékot arra, hogy e minisztériumban új szervezést nem terveztek a nem tervezettek, annak épen a mostani kitűnő szervezete szolgáltatja, amely lehetővé tette, hogy a magyar államvasutak a millenniumi esztendőben épenéggel dicsőre méltó sikerrel működtek.

Arról az óriási forgalomról, melyel az államvasutak ez évben megbirkóztak, csak félig-meddig találó képzeletet alkothatunk magunknak, ha meggondoljuk, mily roppantul leszállított díjak mellett

érték el mégis majdnem hat millió frtra rugó több bevételt. És sehol sem volt panasz pontatlanság, rendellenesség, vagy egyéb visszasság miatt; mindenütt rendes ellátása a teendőknél és szinte bámulatos vezetése az ezerkaru szörnynek.

A kereskedelemügyi minisztériumnak fent említett három vezető személye teljes igényt szerzett magának működésével a nemzet nem muló elismerésére és a nemzet bizonynyal boszusággal és elkéséddéssel fogadná, ha a mai erős és biztos szervezetet csak gyengén is megráznák.

Oly sok intézmény létezik, amelyre ráférnének a reformok, hagyjuk tehát a vak reformbuzgóságtól érintetlenül a ki-próbált és bevált intézményeket.

HIREK.

Tájékoztató.

December 19. Rendkívüli megyei közgyűlés.
December 23. Városi tisztújítás.
1897. Január 9. Nőegyleti táncmulatság.
1897. Január 16. Athléta bál.
A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Üzletrészjegyzések.** A „Torontál vármegyei központi hitelintézet mint szövetkezet“ üzletrészeiből folytatólag a következő jegyzések történtek: Horváth Gusztáv 5, Erdélyi János 6, Deutsch László 2, Plesz László 6, Rosenfeld Jakab 2, 6av. Jakovlyevits Drága 2, Popovits Simon 2, Szabó Ferenc 2, Országh Péter 2, Szeley Mihály 1, Szeley Mária 1, Czárán Zsiva 2, Szekeres Katicza 5, Kamp Anna 2, Keller János 2, Vuchetich Adám 1, Vuchetich Janka 1, Ditt-rich József 1, Székely Zsiga 2, Berberik János 2, Arany Magdolna 2, Schneider József 1, Popovics Sándor 1, Hencsi József 1, Engelmann Márton 2, Ries Antal 2, Schön József 2, Lieta János 1, Deutsch József 1, ifj Funk Henrik 2, Schwarz János 1, Perlesz Sándor 2, Kuffler 2, Reiner Dávid 5, dr. Messinger Károly 3. Eddig-él a jegyzett üzletrészek mennyisége összesen 3901.

A „TORONTÁL“ tárczája.

Ráder Berta.

Irta: Palotás Fauztil.
(Vége.)

Tobolszkit a kerület székhelyén levő fogházba kísérték. Maga a hadbíró vette kesébe a vizsgálatot. Az ügy minden részletét behatóan fogja mérlegelni, ha valahogy enyhíthetné a szerencsétlen fiatal ember sorsát. Vallomásai nem eléggé világosak, de nem is ellentmondók. Határozottan ragaszkodik első kijelentéséhez, hogy Ráder házába rablási szándék vezette.

— Mint jutott a szobába? Kérdezte szigoruan a hadbíró.

— Szuronyommal kifeszítettem a külső és belső ablak szárnyait.

— Tudta, hogy Ráder nagyobb összeget hevertet otthon?

— A kávéházban beszélték, hogy a száz hold földbirtok árát most fogja kifizetni a polgármester örökösének.

— Remélte, hogy a vaszekerény zárát szuronyával szétörtheti?

— Benne lehet a kulcs — gondoltam, amint hogy úgy is volt.

— Mért nem nyitotta hát föl a födelét?

— Nem volt rá időm. A kulcs már ujjaim közt volt: midőn Ráder kétségbeesett jajveszékését, az éjjeli örök futólépteit hallottam.

— Mig ezek a házbülieket költögették, az ablakon keresztül bizvást elmenekülhetett volna!

— Hogy katoná létszámra leüsenek, mint valami közönséges csirkefogót.

— Kitől tudta, hogy az öreg Ráder a leánya nélkül vesz részt jó barátja családi ünnepélyén?

— Aki lopsi indul, annak tisztában kell lennie a körülményekkel is.

A praktikus hadbíró előtt úgy tűntek fel Tobolszki száraz, hézagos feleletei, mintha előre készülték volna el. Hiánysik belőjük az őszinteség, mely még a legnagyobb bűnre is a mentség mezét borítja. Szigorú tekintetét rásegezve, gyenge, inkább suttogó hangon más hirt próbált pengetni.

— Ismeri közelebből a Ráder családot? Járt a hához? Találkozott többször a szép Berta kisasszonnyal? Mint beszélt vele: a köz-napi társalgás, az érdeklődés vagy vonzalom hangján?

Tobolszki arcán a legkisebb változást sem idézett elő az a szuró, a lélek mélyéig ható tekintet.

— A dalkör zászlóavatási ünnepélyén láttam először — és utóljára! Tánczra kértem föl s ő fejfájás ürügye alatt kosarat adott.

— Mit hoz fel mentségül?

— Önérzetem tiltja: hogy kicsinyes meintegetőzésekkel szépítem gaztettemet. Megsértetem a katoná becsületét, megérdemlem a büntetést.

A vizsgálati fogság ideje alatt a hadbíró a zászlóalj állomáshelyére utazott. Szép pályáján nyert bő tapasztalata, sejtelve sugta, hogy ezen esemény mögött mély titok rejlik, amelynek ő

még nevet nem adhat, de földerítésére minden megengedhető eszközt fölhasznált.

A legnagyobb diszkreció mellett kihallgatta a zászlóalj tisztikarát Tobolszkinak a lány-nyal szemben való viselkedéséről. Egyforma volt a válasz: a kosár után a nevet sem említette soha. A legártatlanabb viszony sem volt köztük. Ráder gyűlöli a katonát. Es bár több cinos fiatal tiszt kísérletet tett Berta ismeretségét, vonzalmát, ezzel együtt kezét megnyerni: szándékuk az öreg merev, sőt sértő magatartása miatt dugába dőlt.

A hadbíró azonban nem hagyott föl a reményével. Utóljára maga elé vezettette Tobolszkit. A föl-jebbvaló megtörhetlen fölényével, hatalmával kiáltott rá:

— Ön nem önként tört be a Ráderék lakásába! Oda hívta, esalta valaki.

— Igen, a kényszerűség vitt oda. Pénzhez akartam jutni minden áron!

Evvel a vizsgálat véget ért. Tobolszkit a katonai törvényszék hat havi fogságra s had-apródi ragjának elvesztésére ítélte.

Tobolszkit, a vizsgálat folyamán, az ítélet kihirdetésekor csodálatos nyugalma, önuralma egy pillanatra sem hagyta el. Csak akkor sziszszent fel ajakán a szívébe nyilaló fájdalom, mikor a törzsfoglar zubbonya gallérjáról rend-fokozati jelét letépte. Nehéz könyvespp pergett le az arcán.

Fogságában sem hagyta el türelme, nyugalma. Olykor nem titkolható isgatottsággal kér-dente: nem-e érkezett számára levél vagy üzenet? Nem tudakozódott-e felőle ismerős, jóbarát?

— **Eljegyzés.** Vincze hidi Vincze hidy Ernő, Torontáivármegye aljegyzője és tb. főjegyzője eljegyezte Vattay Pelbart Margit kisasszonyt, Vattay Miklós földbirtokos bájos és kiváló szellemi műveltségű leányát. Őszinte szívből gratulálunk részünkről is a boldog jegyespárnak.

— **Kneipp páter Fiumében.** József kir. herceg, a ki nagy kedvelője a Kneipp kurának s jelenleg is Wörishofenben időzik, meghívta Fiuméba Kneipp pátert. A meztelbás kura hírneves feltalálója elfogadta a meghívást s a jövő év márciusában ellátogat Fiuméba és ott felolvasást is fog tartani gyógy módjáról.

— **Schnur Lipót temetése.** Schnur Lipót zombolyai takarékpénztári igazgató temetése tegnap impozáns részvénytulajdonosok közt ment végbe. A temetési szertartást Csicsáky plébános vezette. A temetésen megjelentek: Csekonicz Endre gróf v. b. t. t., Károlyi György gróf, Babics József orsz. képviselő, Hettyey uradalmi jószágigazgató nejevel, Bezuk tisztartó, dr. Telbisz Imre temesvári kir. közjegyző, Králik László, a temesvári első takarékpénztár igazgatója, Temesvár társadalmának színe java, Telbisz Lajos takarékpénztári igazgató Csánadról, Bayer földbirtokos Nagyszentmiklósról, Nemes kultur főmérnök és neje, a zombolyai pénzügyintézetek és iparvállalatok összes igazgatói és igazgatósági tagjai, a Csekonicz uradalom tisztviselői stb. A koporsó egészen el volt borítva koszorúkkal; köztük volt Csekonicz Endre gróf, a zombolyai gőzmalom részvénytársulat, Auszteritz igazgató, Bayer Alajos, Hettyey Kálmán, Wiszkeidenszky ügyvéd, a gyászoló özvegy, dr. Stross, Manó Lajos, dr. Telbisz Károly temesvári polgármester (aki a főgimnázium kérdésében Budapesten tartott értekezlet miatt nem jelenhetett meg sógora temetésén), Prunnechner, Stola, dr. Telbisz Imre, Hölle orsovai igazgató, stb. koszorúja.

— **Az athleták bálja.** Mielőtt már említettük, a torontáimegyei athletikai klub bálja egyike lesz az idei farsang legsikerültebb mulatságainak. A rendező bizottságnak, mely a legnagyobb buzgósággal működik, sikerült a bál tiszteletbeli elnökének megnyerni Rónay Jenő főispánt s ez a körülmény már magában véve biztosítja a sikert.

— **Nagybecskerek egészsége.** Dr. Weirschan József főorvos betérjesztette jelentését Nagybecskerek múlt havi egészségügyi viszonyairól. E szerint városunk közegészségi viszonyai a jelentés havában a múlt havéhoz hasonlítva kedvezőlenebbek voltak, mert sűrűbb

megbetegedések fordultak elő, különösen a légzés hurutos és lobos bántalmi léptek előtérbe. Meghalt 58. A születések száma 76-ra csökkent, többete tehát csak 18, míg október hóban 12 volt. A főorvosi hivatalnak 17 hevenyfertőző megbetegedést jelentettek be, kik közül 6 meghalt. Trachomára 33 egyén vizsgáltatott, ezek közt 5 új trachoma észleltetett. Ezek irányában az előirt intézkedések foganatosítottak. A közfogyasztásra szánt élelmiszerek 13 ízben megvizsgáltattak. A talált rendeltenségekről jelentés tétetett. Ragályos betegség után lakás-, butor desinfectio, valamint ruha és ágyneműken a gőzfertőtlenítés 7 szer tettetett véghez. — Városunk lakosságának száma 22575, született 76, meghalt 58, ezek közül 7 éven alól 27, hét éven felül 31, a következő halálokokkal: Veleszületett gyengesség 3, göcsök 11, bélhurut 6, roncsoló toroklob 1, vörheny (Scarlat) 2, hasi hagymáz 3, tüdőgyulladás 5, tüdőgümőkór 3, gutaütés 5, vizebetegség 5, agykori végkimerülés 10, egyéb természetes halálokok 4.

— **Év végén.** Haldoklik az ó év. Még egy fényes villanás, miként az elalvó mézes lángja — ez a karácsony, a szép, poetikus fehér karácsony vonzó ünnepe, aztán jön az öreg Szilveszter s az ó év lehanyatlak a semmibe, a többi évek mellé, melyek a világ teremtése óta elmúltak. Közéledik a divatvilág kedvelt időszaka a farsang. Máskor ez is ideális, varázsszerű szó volt. Bálózni készülő leánykák szívesekké dobbant meg, ha esztétik kijelenték; egy ismeretlen titokteljes bűvös fogalom volt az. A férfi behunyá szemét, ha Karneválra gondolt s maga elé képzelte jövődéli ideálját. Ma már robotolásnak nevezték el a poetikus farsangot s állítják — s talán igazuk van — leányok férjért fogjanak, a férfiak pedig — s ezekre nem szükséges semmit sem ráfogni, úgy is tudjuk — elmennek a bálókba azért, — hogy a terem közepén megálljanak s bámulják a semmit. De hát ma már a romantika émelgős, jobb képű, erőszakos hajbánsása, mert hát itt a század vége, okosabbaknak kell lennünk, mint elődeink voltak. Minnek utánozzuk őket. Hadd mondják rólunk, hogy egy új világnézet alapítói mi vagyunk s ha szídnak majd érte, porladó csontjainknak az már nem fog ártani.

— **A két ss-es Sas.** Egy nem messze fekvő magyar községből írják a következő józsiú históriát: A hét folyamán megszületék vala a kis Sas János. Midőn pedig a végből megjelenék az apa Sas

az anyakönyvi hivatalban, ott az anyakönyvvezető kérdésére igaz őszinteséggel vallá meg, hogy nevét két ss-sel írja. Belekerüle tehát a megfelelő anyakönyvi rovatba az ő apai neve is ilyenképen: „Sass“. Záradékol persze alá kebbe vala nekia is írni a fölvetett hivatalos jegyzőkönyvet s akkor az anyakönyvvezető csodálkozva látta, hogy a boldog apa csak egy ss-sel írta alá a nevét ily módon: Sas. Kérdé tehát őt az anyakönyvvezető, hogy miért írta tett kijelentése ellenére egy ss-sel a nevét? Mire „Sas“ uram jámbor képpel adta meg a klasszikus választ: „Két ss-sel írtam én alá a nevemet instálom, elől is írtam egyet, meg hátul is!...“

— **A szép szerb himzések.** Szegedről írják: Egy torontáli, szerb kereszturi asszony házalt a hónapokban a városban, himző munkát keresve. Sok helyen adtak aztán át neki finom fehérneműt, hogy himezze ki. Az asszony aztán sikeresen be is hordta mindezen dolgokat a zálogházba, ahol azoknak állítólag igen jó helyük van. Több panaszra a rendőrség megkerítette az asszonyt, akinek az ügyében eddig már számos károsult uri nő jelentkezett.

— **Sipkák.** Oroszosodunk. A csilinder kitagadását nyomon követte nálunk a sipkák örökbe fogadása. Évekkel ezelőtt még a kis községekben is csak félve viselte a községi őröktől lefelé számított értelmiség a prémes sipkát, mely pedig kellemes melegtartó és kényelmes viselet. Ma már nemcsak minden jóra való járásorvos rémitgeti ilyen nyakig behuzható, kétemeletes süveggel halálra szánt betegeit, hanem a főváros jól fészült, modern gwallérija sem riad vissza ettől a frizura rontó viselettől. Pedig a sipka se nem tetszetős, se nem egészséges viselet. Ha tetszetős, formás, akkor nem tart melegeit, ha pedig melegeit tart, akkor ormótlan és terjedelmes. De nem jó a sipkával nagyon melegen tartani a fejet, mert akkor a derék testrészeknek könnyen baja eshetik, ha egy percre is födellenül marad. A hölgyeken pompásan festenek a most divatos sipkák. A vastag konty tetején, mint egy korona foglal helyet a tenyérnyi kis asztrakán vagy sziliskin sipka, a mihez pompásan illenek a bidgettől pirosra csipett gömbölyű orozák. Ezek a kis lapos tetejű prémskorongok arról nevezetesek, hogy mindenkinek jól állnak és nagyon sok viselőjüket szépitik. Hölgyeink kicsi, színes tollakat és virágokat viselnek hozzájuk, ami igen helyes összeegyeztetése az emlősállatok és madarak, valamint a növényország érdekeinek. Az urak még eddig nem merték a sipkákat utcán hordani, csak korecsolyázásnál csapták fel őket, de akkor is, míg csak a jégre nem mentek, a zsebükben hordozták sipkáikat. Híresek is voltak eddig a becskeréki urak a vörös fülekről, ami még mindig szebben fest, mint a vörös orrok viselete. Az idén azonban, a csilinder pusztulásának esztendejében, aligha fejre nem kapják az urak is a sipkák divatját, miáltal ugyan a jó fészült egyének száma meg fog fogyatkozni, de azért az európai egyensúly és Fiuménél a tenger csöndesen maradnak.

— **A szabadkai színház pályázata.** Szabadkai levelezőnk írja: Az 1897–98 iki téli évadra a következő színigazgatók pályáztak: Pesti Ilász Lajos (Szatmárról), Kunhegyi Miklós (Zombor), Peterdy Sándor (Nagybecskerek), Horváth Zsigmond (Budapest), Deák Péter (Lőcse) és Veszprémyné (Besztercebánya.)

Irodalom és művészet.

* Az Uj Idők e heti számában a szórakoztató és magvas olvasmányok nagy sokaságával találkozunk az olvasó. Papp Dánieltől van benne egy szép novella, Bársony Istvántól pompás vadászati kép. Lyka Károly Contessa Larát, a tragikus végű írónőt ismerteti. Tábori Róbert folytatja regényét és Herman Ottónétól egy mély érzésű vers jelent meg. Az illusztrációk közül kimagaslak Neogrady Anta nek egy bájos genréképe. A „Mindentel“ rovatban sok az érdekes apróság és a többi rovatok is aktuális, meg eleven. Az Uj Idők a legmodernebb s legolvasottabb magyar szépirodalmi képes hetilap, megérdemli mint ilyen, hogy minden magyar család asztalán helyet foglaljon. A kiadóhivatal (Andrássy ut 10. sz.) kívánatra bárkinek ingyen küld mutatónyvszámot.

Senki, senki! Oh, milyen megvetett, haszontalan paránya is ő ennek a napsugaras, csodaszép világnak!

Egy nap parancsban jött, hogy Tobolszki büntetését kiállván, nyomban szabadságot adott.

A tisztikar gyűjtést rendezett a számára. Vásárolt neki szép új ruhát s a fennmaradt tekintélyes összeget rendelkezésére bocsájtotta, hogy semmi nélkül ne menjen neki a világnak.

Konok feje volt nagyon. Csak hosszabb kapacitálás után sikerült rábírní, hogy a ruhát és a pénzt — nem ajándékol, de kölcsönben elfogadja. Erővel irást adott róla.

Vonatra ült s volt zászlóaljának állomás helyére utazott.

Fél év óta nem történt ott semmi nevezetesebb változás. Mindössze a falombok nyerték vissza szép zöld színüket, égő nap tűz le a szabad égről s a közeli hegyek enyhe lége szét szórja az erdők, mezők illatát.

Ismerős, kedves táj — csak ő oly elhagyott, ismeretlen benne. Itt vesztette el azt, amit soha vissza nem nyerhet: nevét, rangját, becsületét.

Kalapját szemére vágva, cséltalan járkált a keskeny utcákon. Akaratlanul is a laktanya elé jutott. Eppen akkor vonult ki gyakorlatra az egész zászlóalj. A tisztiek délczegen és nemes hivatásuk tudatában vezették csapatjaikat: a kürtösök, dobosok tüzzel teljesítették kötelességüket. Egyenletes lépteik dobogó zajára olyan elcsüggesztő, leverő bánatot érez.

De hát istenem, miért jött ő ide vissza? A hol csak keserű emlékei üldözik, ahol semmi jót nem nyerhet!

Délutánra sem talált jobb időtöltést magának a cséltalan bolyongásnál. De — bizonyára maga sem tudta — szántalanszor végigjárta Ráderék utcáját, s még többször elballagott a ház előtt az ablakok alatt. Olykor lopva rájuk pillantott, de a függönyök nyeltek el sóvár tekintetét.

Nem ismert rá senki. Besötétedett és ő még sem unt bele észbontó bolyongásába.

Egyszerre valaki hirtelen elkapta a karját.

— En vagyok Tibor, a Ráder Berta! Hal-latszott lágyan, azeliden. Jer innét, nehogy felismerjenek bennünket!

Tobolszki felnyult ez édes hang hallatára. Ezért eped ő, lenyüggött ezenvedélyének őrtítő vágyával, melyet a rabság szenvedése pusztító viharra fokozott.

Közel volt a megsemmisüléshez. Ez a hang megmentette.

— Tudtam, hogy kiszabadulásod után legelőször is engem fogsz fölkeresni. Vártalak, az ablak függőnye mögöl lestelek, ebben a ruhában is tüstént felismertelek. Haragszol rám, nem táplálasz rossz véleményt felőlem?

Tobolszki válasz helyett átölelte Berta derekát. Nagyon boldog volt: megszenvedett érte.

— Hallgattál, nem árultál el: férfi maradtál a kísértések, vallások közepett. Eldobtad magadtól nevedet, rangodat, jövődet miattam! Elég lett volna egy szó, hogy Ráder Berta, a büszke, gazdag leány a kigunyoitak, megvetettek sorsára jusson. Te kegyes, te áldott!

De most már az ő fejének sem talált alkalmasabb helyet Tobolszki széles mellénél.

— Férjhez kellett mennem, hogy az itt-ott fölhangzott pletykát elnémítsam. Férjem szeret, imád. De én téged soha nem felejtethlek el! Imádkozom az istenhez, hogy új életpályád megválasztásában szerencsés légy! Ugy-e nem fogod soha megzavarni családéletem enyhe fészket? Nyugtón, békében hagyod a te szegény Ráder Bertádat?

— Ssivembe vagy temetve. A te utolsó csókok kitarást, erőt ad az élet küzdelmeihez...

Tobolszki Tibor ma egy vasutépítő társulat igazgatója.

Fényes állást, jövőt, gazdagságot szerzett neki a Ráder Berta csókja!

Színház.

Ujházi Ede bucsufellépése.

Hiszen mi készséggel elismerjük, hogy Vahot „Országgyűlési szállás” című vígjátéka klasszikus darab, melynek a maga idejében meg volt a maga értéke és jogosultsága, de hát a közönség ízlése megváltozott — előnyére vagy hátrányára azt ne kutassuk — s ma már nem mulatnak a színházban az ilyen naiv bonyodalmon, bármilyen jó epizód alakok tarkázzák is a cselekményt. Ennek a megváltozott ízlésnek tulajdonítjuk a tegnapi üres házat, melyet annyival is inkább sajnálunk, mivel az előző estéken sem vett részt a közönség oly módon, mint azt egy oly előkelő művész fellépésénél teljes joggal megkívántuk volna.

Mondanunk is felesleges, hogy Ujházi Kraxelhuberja a legtökéletesebb alakítás, melyet e genreből képzelni lehet. A nézőtérben mindvégig a legderültebb hangulat uralkodott s az előkelő vendég alig győzte megköszönni a kihívásokat. Jók voltak még Tuboly Klementin, Bátorfi és Kalmár.

A tegnapi előadással Peterdyék is bucsut vettek a nagybecskereki közönségtől s holnap már Lugoson, a délvidéki színiszövetkezet második városában kezdik meg működésüket.

Törvénytörvények.

A vinczellér szeretője.

— december 16.

Golubov Milutin, Keszler nyugalmazott alezredes vinczellérje, már három év óta él vadházasságban Kuzmász Katával, egy fiatal szerb leányzóval. Annak idején úgy szokta meg a lányt a szülőitől s szerették is egymást, ámbar nem hiányzott családi életükben a perpatvarokdás sem.

Künn a szőlők között, jó messzire az emberek lakásától, eléggé boldog lehetett volna Golubov, de mi tagadás benne, ugyancsak féltette az asszonyt. Oka éppen nem volt rá más, minthogy a Kátó szép fehérceled, a szomszéd szőlőnek pedig legujjabbán új vinczellérje akadt egy fiatal, csinos legény személyében.

Golubov egy vasárnap reggel bejött a városba és miután elvégezte a dolgát, betért egy csapadékba. Mikor hazament, a szőlőjükhöz tartozó kukoricaföld sarkán találkozott Kojóval, a szomszédos vinczellérrel, akit azzal támadott meg, hogy mit keres a feleségénél?

— Nem voltam én a te feleségénél, mondta a legény, de Golubov mindegyre hevesebb lett és végre is azzal vált el Kojótól, hogy találkozni még.

A dolog itt még nem ért véget. A mint a háza felé megy, ott várja a felesége és mindjárt azt kérdi tőle, hogy miért veszekszik avval a jó fiúval, hiszen az nem bántotta őt.

Golubovban most már ugyancsak felébredt a féltékenység ördöge és okozni kezdett a helyzetben: Kojó itt volt az ő szőlőjükhöz, az asszony pedig védi. Bizonyos, hogy a szeretője, különben nem törődne vele!

Addig-addig gondolkodott ezen, míg a vér elöntötte az agyát, kaszát ragadott és annak a fokával úgy vágta melibe az asszonyt, hogy az felfordult. Akkor neki esett és addig fojtogatta, míg a boldogtalan nő kiadta lelkét.

Mikor már látta, hogy az asszony meghalt, dr. Nónay Páltól, gazdájának vejétől kért kölcsön tíz forintot, hogy az „asszonyt” eltemethesse. Azután hazament, meleg vízzel megmosta az áldozatot és ünnepi ruhájába felöltöztetve, ravatalra tette.

Mikor ezzel is elkészült, bejött újból a városba az anyakönyvvezetői hivatalba és bejelentette, hogy a felesége „mellbetegségben” meghalt. De mivel ott a halottkém bizonyítványt kérték tőle, vakmerőségében elment dr. Menczer Isidor orvoshoz és bejelentette annak is a halálát.

Dr. Menczer azt mondta, hogy a nagy sár miatt nem mehet ki a szőlős kertbe, de hozzá be Golubov az asszonyt a városi kórházba, ott majd megvizsgálja.

Golubov butaságában még ezt is megtette, de a halottkémnek azonnal feltűnt, hogy a nőn a külérőszak nyomai látszanak és nyugodtságot semlelve adta Golubovnak tudtára, hogy a halott most még a halotti kamrába kerül és csak holnap temetik el.

A gyilkost azonnal letartóztatták és ő töredelmes vallomást tett. Tegnapi tartották meg ebben az ügyben a végtárgyalást.

Golubov a tárgyalás folyamán beismerte, hogy augusztus 23-án Kuzmász Katiczát a kezébe vett kasza fokával, majd öklével lábszáran és fején számtalanszor megütötte és torkon ragadta őt, addig fojtogatta, a míg ez élettelenül össze nem rogyott. A vádlott azzal védekezett, hogy a cselekményt csakis bántalmazásra irányuló szándékkal, ágyasa hűtlensége miatt támadt erős felindulásában követte el. A közzéadott azonban a cselekménynek metafizikai indoka és a bántalmazásnak bizonyított módja mellett a btk. 279. §-ában megjelölt emberölésre irányuló szándékot látott fennforogni és a közzéadott ez alapon érvényesítette.

A törvényszék Golubovot a btk. 301. §-ába ütköző és a btk. 306. és 307. §-a szerint minősülő halált okozó testi sértés büntette miatt négy évi börtönrre ítélte. A királyi törvényszék úgy fogta fel a dolgot, hogy a tettes indokolt erős felindulásban lehetett, a mikor a cselekményt elkövette. Az ügyész a minősítés ellen felebevezett.

Legujabb hírek.

Kelet.

London, december 15. A Chronicle bécsi levelezőjének biztos értesülése szerint azon az értekezésem, mely tegnap Bécsben Nelidov, Goluchovski és Kapnist közt folyt, Ausztria-Magyarország és Oroszország közt teljes megállapodás létesült a Keleten követendő eljárásra nézve.

A beteg patriárka.

Budapest, decz. 15. Brankovics György szerb patriárka, már két hét óta súlyos betegen fekszik karlócazi rezidenciájában.

Tizenötezer kivándorló.

Budapest, decz. 15. Genuába tegnap Cormonson át 850 ember érkezett, akik ott szállnak hajóra, hogy onnan Sanct-Paoloba utazzanak, ahova őket a hajóvállalat ingyen viszi. A kivándorlók egy harmadrésze magyar, a többi krajnai és horvát. Kétszázat Fiumében visszatartottak, mert a hatóság nem találta teljesen rendben az irataikat. A triezsi Piccolo biztos tudomással bír arról, hogy a kivándorlási ügynökségek szerződésileg kötelezettséget vállaltak arra, hogy úgy Magyarországból, mint az említett tartományokból tizenöt-ezer embert fognak Sanct-Paoloba ki szállítani.

Halálos vadászat.

Páris, decz. 15. Rotschild Gusztáv baró leánya, Lennia tegnap a vadászaton leesett lováról és eszméletlen állapotban vitték haza. A gyorsan előhívott orvosok minden igyekezete dacára a szerencsétlenül járt bárókisasszonyt eszméltre ébreszteni nem lehetett és még tegnap este meghalt.

Milán és Natália.

Bécs, decz. 15. Sándor, Szerbia királyának Bécsből való elutazása tegnap estéről holnapra halasztott, míg kíséretének legnagyobb része már a mai nap folyamán elhagyja az osztrák fővárost. Ugy hírlik, hogy Sándor király ma Linzbe utazik, hogy ott találkozzék apjával, a Párisból visszatérő Milán királylyal, a kivel aztán együtt jön vissza Bécsbe. Az apakirály és a fiukirály találkozását Milán és Natália kibékülése fogja követni és ez a világra szóló esemény január 13-án, vagyis a keleti időszámítás szerint újévkor fog bekövetkezni. A családi viszályok megszüntetését maga a fiatal Sándor király óhajtja, a ki — mint közvetlen környezetéből hírlik — kijelentette, hogy addig nem is gondol eljegyzésre, a míg szülei ki nem békülnek. Milán király, mint nekünk telefonozták, két-három napig fog Bécsben maradni.

Lesseps szobra.

Budapest, decz. 15. A suezai csatorna zseniális megalkotójának emlékét most a csatorna partján emelendő szoborral fogják megörökíteni. Mint párisból táviratozzák, Ahrenberg az előmunkálatok megtételére már el is utazott Egyiptomba. Az emlékszóbor úgy lesz felállítva, hogy az arccal Port-Said felé fog nézni.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése december 16-án.)

Budapest, decz. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésének napirendjén ismét a felirati vita volt, melyhez elsőnek a kormánytól Örtley Kálmán szólalt fel, a ki visszautasítja az ellenzék vádjait és a hivatalnokoknak szabad véleménynyilvánítása mellett lép sorompóba. Sima Ferenc az Ugron-frakció javaslata mellett száll szíkra, Agoston József pedig a szabadelpvűpárttól a jászberényi választásról szól, és azt kérdi, vajjon választási visszaélés-e, ha a plébános egyházi büntetésekkel fenyegeti a választókat, ha Apponyira nem szavaznak.

Bartha Ödön a Kossuthpárttól kijelenti, hogy Magyarország gazdasági helyzete absolute nem bírja el a kvóta fel-emelését; Szalay Károly az Ugronisták javaslatát fogadja el. Az elnök a vitát holnapra halasztotta.

A „Magyarország” okmányai.

Budapest, decz. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A büntügyi vizsgálatnak ma sikerült kinyomozni azon egyént, ki a földmívelési miniszteriumban a német-orosz gazdasági szövetségre vonatkozó három diplomáciai okmányt lemásolta és a „Magyarország” című lapnak közlés végett átadta. Az illető Pasholdt József a földmívelési miniszteriumban alkalmazott 29 éves díjnok, kit az éj folyamán már el is fogtak.

Frankl Móricz — öngyilkos.

Budapest, decz. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Nápolyból sürgönyzik, a fiatal pécsi születésű Frankl Móricz, ki rövid idő előtt mint csodaszámoló egész Európában feltűnést keltett, ma Nápolyban fűbe lőtte magát. A szerencsétlen fiatal ember iszonyu kínok közt haldozik. Frankl zsenialitása dacára igen szűk viszonyok között élt, úgy hogy elhatározta magát arra, hogy Afrikába vándorol. El is jutott Nápolyig, hol megismerkedett egy nővel, kibe halálosan beleszeretett. Szerelme viszonzatotott, de a viszonyok nem engedték meg, hogy egymásé lehessenek. Szerelmi bánatában ma fegyverhez nyúlt, melylyel véget vetett ifjú életének.

A spanyol gyarmatokról.

Budapest, decz. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból telegrafálják, hogy a Havanna-sziget Santa-Clara tartományában újabb összeütközés történt, mely a felkelők vereségével végződött, kik 30 halottat vesztek. A spanyolok közül huszonegy harcos sebesült meg.

A Lützw-per utójátéka.

Budapest, decz. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, Vilmos német császár utasította Gaede alezredest, hogy az ismeretes Leckert-Lützw-féle perben szerepelt névtelen levél ügyében beható írásbeli jelentést terjesszen elő.

A tőzsdéről.

Budapest, decz. 16. (A nbcskerekeli Lloyd-társulat távirata.) Kötöttet buza tavaszra 8.12—14, tengeri május-juniusra 3.91—93, zab tavaszra 5.90—92, repce 11.10—20. Buzában a vételkedv gyenge, forgalom 10.000 mm.

1408. B. v. k. szám. 1896.

Arverési hirdetmény.

Közírté tétetik, miszerint a tekintetes budapesti kir. törvényszék 1896. évi 54286. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1896. évi 11006. és 18819. szám alatt kelt végzése folytán Romberg Francz M. budapesti cég részére, Meschini Imre b.-sz.-györgyi lakosoknál hátr. 20 frt és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1896. évi október 24-én lefoglalt 361 frtra becsült butorok, bolti állványok stiből álló ingóknak alperes lakásán és üzletében B.-Szent-Györgyön bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladása 1896. évi december hó 29-ik napján délelőtti 10 órára tűzött ki.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kiténtetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasítani.

Kelt Nagybecskereken, 1896. évi december 6-án.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

1135-1.1

9896. kig. szám. 1896.

1146-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye antalfalvai járáshoz tartozó Antalfalva községi orvosi állás lemondás folytán megüresedett, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állásai 800 frt évi fizetés, 20 kr nappali, 40 kr éjjeli látogatási díj élvezete van egybekötve; szegények ingyen kezelendők.

Felhivom pályázni óhajtokat, hogy a törvényben körülírt képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 21-ig hozzám nyujtsák be.

A választást folyó évi december hó 23-án d. e. 10 órakor fogom Antalfalva község házában megtartatni.

Antalfalván, 1896. évi decz. hó 7-én.

Szavits Gerő,
főszolgabíró.

61697. szám. 1896.

Torontál vármegye alispánja

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Kikinda rend. tanácsu városnál leköszönés folytán üresedésbe jött polgármesteri állásnak választás útján leendő betöltésére pályázatot hirdetek.

Az állás évi javadalmazása 1500 frt fizetés és 300 frt lakbér.

Pályázni óhajtokat felkérem, hogy az 1883. évi I. t.-cz. vonatkozó szakaszai és 1886. évi XXII. t.-cz. rendelkezései értelmében felszerelt folyamodványait folyó évi december hó 21-ik napjáig hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

N.-Becskekerek, 1896. decz. hó 10-én.

Dr. Dellimanics s. k.
alispán.

1152-2.2

7446. tkv. szám. 1896.

1132-1.1

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. jbiróság, mint tkvi hatóság részéről ezennel közírté tétetik, — Sztanisits István farkasdi lakos utóajánlata, — Farkas Irén végrehajtónak Supicza Pera vajtást szenvedett elleni 250 frt tőkekövetelés, ennek 1891. évi november hó 11. napjától járó 6% kamatai, 35 frt 60 kr. perbeli, 7 frt 50 kr. árverés kérés és még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1896. évi október hó 30-án foganatosított bírói árverés a Sztanisits István farkasdi lakos által kelt utóajánlati kérvény folytán részben hatályon kívül helyeztetik, s ennek alapján az ezen kir. jbiróság területén fekvő, a Farkasd községi 779. sz. tljkvben felvett 185. sz. ház és 800 □ öl házhelyre 441 frt 10 kr. — az utóajánlattevő által tett ajánlathoz képest megállapított kikiáltási árban ezennel újabb árverés rendeltetik el — s annak Farkasd község házában leendő foganatosítására határnapul 1896. évi december hó 29. napjának d. e. 9 óraja tűzött ki.

Ezen árverésen a fenti ingatlanság az utóajánlati árt képező kikiáltási áron alól eladatni nem fog.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt és óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt annak át-szolgáltatni.

A kisbirtokosok országos földhitelintézete azonban bánatpénz letétele nélkül is árverezhet.

A kir. jbiróság tkvi oszt. Perlaszon, 1896. évi november hó 18-án.

Tóth,
kir. aljárásbíró.

11699. tkvi. sz. 1896.

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóság közírté teszi, hogy Eibenschütz Jenő vajtátónak, Rajkovicz Koszta beodrai lakos vajtást szenvedő elleni 500 frt iránti vajtási ügyében a területen levő, Beodra község határában fekvő 340. sz. tljkvben foglalt 331. öisz. ház és (645—646) hrez. beltelekből álló ingatlan 1058 frt kikiáltási árban 1897. évi február hó 10-ik napján délelőtti 9 órakor Beodra község házában árverés alá fog bocsájtatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt át-szolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 2 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után egy hónap, a másodikat két hónap alatt, mindig az árverés napjától számított 5 százalék kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatalnál, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbírósnak te-

lekkönyvi irattárában és Beodra község elöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbírósnak tkvi hatóságánál, 1896. évi november hó 10-én.

Jakabffy,
kir. járásbíró.

1152-1.1

56585. szám 1896.

1149 3.3

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett zichyfalvai hatósági állatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen a bánlaki és alibunári járásokra kiterjedő hatáskörrel bíró állással 500 frt fizetés és 300 frt uti átalány, valamint a területén kívüli szolgálattételre való ki-rendelések alkalmával 3 frt napi díj s uti költség megtérítés jár.

Felhivom tehát mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy szabályszerűen felszerelt s az 1888. évi VII. t.-cz végrehajtása iránt kiadott rendelet 303. §-ban körülírt kellékeket igazoló kérvényüket hozzám legkésőbb f. évi december hó 31-ig annál is inkább terjesszék be, mert a később érkező kérvényeket nem vehetem figyelembe.

N.-Becskekerek, 1896. december hó 10.

Dr. Dellimanics,
alispán.

8681/896.

1138-3.3

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán üresedésbe jött román-kécsai községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Javadalmazás: évi 400 frt készpénz. Szabályszerűen felszerelt kérvények hozzám 1897. évi január hó 6-ig nyujtandók be.

Csenén, 1896. évi december hó 6-án.

Uzbasich Gáspár,
főszolgabíró.

Arverési hirdetmény.

Közírté tétetik, hogy a nagybecskereki kincstári erdőnek 1896/7. évi 3:94 holdas vágás terén létező 5 tomor méter épület és műszerfa. 251 ürm³ hasáb, 133 ürm³ dorong, 821 nyarab galy és rözse és 35 két fogatu szekér tusok keményfa tömeg, összesen 740 frt 82 kr kikiáltási ár mellett, feldolgozatlan állapotban, azaz: tövön, irtási kötelezettség mellett 1896. évi december 21-én délelőtti 10 órakor, az alólírott m. kir. erdőgondnokság irodájában, írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos nyilvános árverés útján, felsőbb jóváhagyás fentartásával fog eladatni.

Ugy a fa letarolása, mint annak irtása és kiszállítása még a tél folyamán eszközözendő.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, mely készpénzben vagy értékpapirokban lehetendő.

A zárt, szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok, melyekhez a megfelelő bánatpénz csatolandó, legkésőbb f. évi december 21-én d. e. 10 óráig, az alólírott m. kir. erdőgondnoksághoz közvetlen annál is inkább benyujtandók, minthogy későbbben érkező ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni.

Ezen írásbeli ajánlatokban határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő, az előtte ismeretes feltételeknek magát minden kifogás nélkül aláveti.

Az ezen üzletre vonatkozó árverési és szerződési feltételek úgy az orsovai m. kir. erdőhivatalnál, mint az alólírott m. kir. erdőgondnokságnál bármikor betekintheők.

N.-Becskekerek, 1896. évi december

hó 12-én.

A m. kir. erdőgondnokság.

1151-1.1